

عنوان مقاله:

مطالعه فرایند اقتباس و دراماتورژی در عمل عالمان حوزه فرهنگی خراسان با نگاهی به داستان سلمان و ابدال

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 8، شماره 29 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

غلامرضا شهبازی - دانشجوی دکتری تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی، دانشگاه هنر

محمد شهباز - دانشیار گروه سینما، دانشکده سینما و تئاتر، دانشگاه هنر

خلاصه مقاله:

چکیده اقتباس و دراماتورژی در ادبیات ایرانی دوران اسلامی از جایگاه مهمی برخوردار است. حنین بن اسحاق داستان سلمان و ابدال را از یونانی به عربی برگردانده است. این داستان توسط دانشمندان و پژوهشگران حوزه فرهنگی خراسان مورد اقتباس و دراماتورژی قرار گرفته است. این روند اقتباسی در نمط نهم اشارات و تنبیهات ابن سینا و شرح اشارات خواجه نصیرالدین طوسی و بعد در شعر جامی دیده می شود. می توان این اثر را نظر به اهمیت آن در تاریخ اقتباس و دراماتورژی در ادبیات ایران در زمینه تاریخی خودش واکاوی کرد. آیا عمل عالمان ایرانی در مواجهه با داستان سلمان و ابدال عملی دراماتورژیک است؟ اگر این روند دراماتورژیک است از چه نوعی است؟ در این مقاله خواهیم دید که برحسب معنای تاویل - که بازگشتن به اصل معنا می دهد - روند دراماتورژیک برای داستان سلمان و ابدال از نوع دراماتورژی تاویلی است. این بدان معناست که عالمان ایرانی اصل حقیقت داستان را دنبال می کردند و با استفاده از تمثیل و روایت آن را به این حقیقت باز می گرداندند. در این پژوهش از روش تحقیق کیفی پدیدارشناختی و از دیدگاه هرمنوتیک استفاده می شود. در انجام پژوهش پدیدارشناختی، پژوهشگر با پدیده های مورد پژوهش ارتباط نزدیک دارد و می خواهد خود را در جریان تجربه این پدیده ها بشناسد. از این جهت پژوهش پدیدارشناختی در نقطه مقابل پژوهش کمی نگر قرار دارد که در آن با استفاده از روش های عینی گردآوری و تحلیل داده ها، خویشتن پژوهشگر از پدیده های مورد پژوهش متمایز شود. از سوی دیگر در این پژوهش تلاش در جهت امتزاج افق هاست. ابتدا افق زمان حال باز می شود، در این افق زمان حال، یافته هایی حاصل می شود که در گذشته قابل شناسایی است. در این پژوهش خواهیم دید که عالمان ایرانی به ویژه سه تن از آنان که از خطه خراسان برخاسته اند، همواره از دراماتورژی تاویلی به ویژه در مواجهه با داستانی برخاسته از فرهنگی دیگر چون سلمان و ابدال استفاده نموده اند و در بحث های ایشان امتزاج افق ها به خوبی مشهود است.

کلمات کلیدی:

ایران، خراسان، دراماتورژی، تاویل، اقتباس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030374>

